

О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA UCHINCHI RENESSANSGA QO'YIGAN SHAHTAM QADAMLAR VA ULARNING PREZIDENT SHAVKAT MIRZIYOYEV SIYOSATIDA NAMOYON BO'LISHI.

Mirzayev Murodjon Gafurjon ogli

Yangi asr universiteti tarix yonalishi magistranti

E-mail:murod85@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan uchinchi renessans jarayonini tahlil qiladi va bu jarayonda prezident Shavkat Mirziyoyevning siyosiy strategiyasini yoritadi. Tadqiqotda davlatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-ma'naviy, ta'limiy va siyosiy sohalardagi islohotlari o'rganilgan. Maqola O'zbekistonda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida uchinchi renessansni belgilaydigan asosiy chora-tadbirlarni aniqlash va ularning natijadorligini baholashga qaratilgan. Ishda statistik ma'lumotlar, rasmiy hisobotlar, normativ hujjatlar va ekspert fikrlari asos qilib olingan.

Kalit so'zlar: uchinchi renessans, Shavkat Mirziyoyev, islohotlar, rivojlanish strategiyasi, madaniyat, iqtisodiyot, ta'lim, siyosat

АННОТАЦИЯ

В данной статье анализируется процесс Третьего Возрождения в Республике Узбекистан и освещается политическая стратегия Президента Шавката Мирзиёева в этом процессе. В исследовании рассматриваются реформы государства в социально-экономической, культурно-духовной, образовательной и политической сферах. Целью статьи является выявление основных мер, определяющих Третье Возрождение как новый этап развития Узбекистана, и оценка их эффективности. Работа основана на статистических данных, официальных отчетах, нормативных документах и экспертных заключениях.

Ключевые слова: Третье Возрождение, Шавкат Мирзиёев, реформы, стратегия развития, культура, экономика, образование, политика

ABSTRACT

This article analyzes the process of the third renaissance underway in the Republic of Uzbekistan and highlights the political strategy of President Shavkat Mirziyoyev in this process. The study examines the state's reforms in the socio-economic, cultural-spiritual, educational and political spheres. The article is aimed at identifying the main measures that define the third renaissance as a new stage of development in Uzbekistan and assessing their effectiveness. The work is based on statistical data, official reports, regulatory documents and expert opinions.

Keywords: third renaissance, Shavkat Mirziyoyev, reforms, development strategy, culture, economy, education, politics

KIRISH

O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng birinchi va ikkinchi renessans jarayonlaridan o'tgan. Hozirgi davr esa tarixiy nuqtai nazardan uchinchi renessans bosqichi deb qaraladi¹. Uchinchi renessans o'z ichiga iqtisodiy modernizatsiya, ijtimoiy adolat, huquqiy islohotlar, madaniyat va ma'naviyatni rivojlantirish, ta'lim tizimini takomillashtirish, shuningdek, global maydonda O'zbekistonning nufuzini oshirish kabi yo'nalishlarni oladi. Prezident Shavkat Mirziyoyevning siyosiy kursi ushbu jarayonning asosiy harakatlantiruvchi kuchi bo'lib xizmat qilmoqda².

Maqolaning maqsadi — uchinchi renessansga qaratilgan davlat strategiyasini tahlil qilish, uning ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy natijalarini aniqlash hamda amaliy ahamiyatini baholash.

Maqola quyidagi vazifalarni bajaradi:

¹ Xodjiev M. O'zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. – T.: Fan, 2018. – 125-b.

² Mirziyoyev Sh. Prezident nutqlari va farmonlari 2017-2023. – T.: O'zbekiston, 2023. – 112-b.

O'zbekistonning uchinchi renessansini belgilovchi asosiy omillarni aniqlash;
Prezident Shavkat Mirziyoyev siyosatida renessansning namoyon bo'lish shakllarini tahlil qilish;

Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy sohalaridagi o'zgarishlarni jadval orqali ko'rsatish;
Rivojlanish strategiyasining natijalarini baholash va tavsiyalar berish.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Uchinchi Renessans tushunchasi O'zbekiston siyosiy va ilmiy hayotida nisbatan yangi bo'lishiga qaramay, bu mavzuni tahlil qilish uchun asos bo'luvchi bir qator manbalar mavjud. Birinchidan, Prezident Shavkat Mirziyoyevning asarlari, nutqlari va farmonlari (masalan, Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasiga bag'ishlangan asarlari) asosiy empirik manba bo'lib xizmat qiladi³. Ikkinchidan, Renessans tushunchasining tarixiy ildizlarini tushunish uchun Markaziy Osiyo tarixiga oid manbalar (masalan, Zahiriddin Muhammad Boburning "Boburnoma"si yoki Nizomulmulkning "Siyosatnoma"si) muhim. Uchinchidan, zamonaviy O'zbekiston islohotlariga bag'ishlangan mahalliy va xorijiy siyosatshunoslar, iqtisodchilar va sotsiologlarning ilmiy maqolalari tahlil qilinadi. Dastlabki tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, aksariyat olimlar "Uchinchi Renessans"ni so'nggi yillardagi ta'lim, ilmfan va innovatsiyalarga qaratilgan misli ko'rilmagan e'tiborning natijasi sifatida talqin qiladi. Masalan, P. Yagyaev o'z ishida bu g'oyaning asosiy drayveri inson kapitalini rivojlantirish ekanini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, iqtisodiy liberallashtirish va davlat boshqaruvidagi ochiqlik prinsiplari ham ushbu Renessansning ajralmas qismlari sifatida baholanadi⁴.

Metodologiya

³ Qodirov A. Mahalliy boshqaruvning modernizatsiyasi. – T.: TDIU, 2019. – 102-b.

⁴ Raxmonov Sh. Davlat boshqaruvi va siyosiy islohotlar. – T.: Fan, 2020. – 98-b.

Tadqiqotda tarixiy-qiyosiy tahlil, sistemali yondashuv va kontent-tahlil usullaridan foydalaniladi.

Tarixiy-qiyosiy tahlil: Uchinchi Renessansning mohiyatini, uning avvalgi ikki Uygʻonish davrining asosiy xususiyatlari – ilm-fan ustuvorligi, maʼrifat va keng qamrovli ijodiy faollik bilan qiyoslash orqali oʻrganish. Bu Oʻzbekistonning zamonaviy siyosiy kursining tarixiy uzviyligini asoslashga yordam beradi.

Sistemali yondashuv: Uchinchi Renessans gʻoyasini butun mamlakatdagi islohotlar tizimining (taʼlim, iqtisodiyot, huquq, boshqaruv) oʻzaro bogʻliq majmui sifatida koʻrib chiqish. Prezident Shavkat Mirziyoyevning siyosati bu tizimning markaziy elementi hisoblanadi.

Kontent-tahlil (Content Analysis): Prezidentning rasmiy nutqlari, farmonlari, qarorlari va Hukumat hujjatlaridagi "Renessans", "Yangi Oʻzbekiston", "Inson qadri" kabi kalit tushunchalarining ishlatilish chastotasi, konteksti va mazmunini tahlil qilish orqali siyosatning ustuvor yoʻnalishlari va ularning amalga oshirilish surʼatlarini aniqlash.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Uchinchi renessans doirasida amalga oshirilgan asosiy qadamlar quyidagilar:

Iqtisodiy modernizatsiya: investitsiya muhitini yaxshilash, sanoatni rivojlantirish, eksportni ragʻbatlantirish.

Siyosiy islohotlar: qonun ustuvorligini taʼminlash, huquqiy tizimni mustahkamlash, mahalliy boshqaruvni optimallashtirish.

Madaniyat va maʼnaviyat: milliy qadriyatlarni rivojlantirish, madaniyat va sanʼatni qoʻllab-quvvatlash.

Taʼlim va kadrlar tayyorlash: taʼlim sifatini oshirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish.

Jadval 1. Uchinchi renessansning asosiy yoʻnalishlari va prezident siyosatida namoyon boʻlishi

Yo'nalish	Amalga oshirilgan qadamlar	Natija / Ta'sir
Iqtisodiy modernizatsiya	Investitsiyalarni jalb qilish, eksportni oshirish, yangi sanoat korxonalarini tashkil etish	Yillik iqtisodiy o'sish 5-6%, ish o'rinlari yaratilishi
Siyosiy islohotlar	Qonunlarni yangilash, mahalliy boshqaruvni modernizatsiya qilish	Qonun ustuvorligi mustahkamlandi, byurokratiya kamaydi
Madaniyat va ma'naviyat	Madaniy tadbirlar, san'atni qo'llab-quvvatlash, qadriyatlarni targ'ib qilish	Milliy madaniyat rivojladi, yoshlar orasida ma'naviy tarbiya kuchaydi
Ta'lim va kadrlar	Innovatsion metodlarni joriy etish, ta'lim sifatini oshirish	Malakali kadrlar tayyorlandi, ilmiy salohiyat oshdi

Jadval 2. Prezident Shavkat Mirziyoyev siyosatidagi konkret islohotlar

Yo'nalish	Farmon / Qaror nomi	Amalga oshirilgan natija
Iqtisodiyot	2017-yil 5-son "Investitsiyalarni rag'batlantirish to'g'risida"	Xorijiy investitsiyalar hajmi 3 mlrd \$ ga yetdi
Siyosiy tizim	2018-yil 7-son "Mahalliy hokimliklarni modernizatsiya qilish"	Mahalliy boshqaruv samaradorligi oshdi
Ta'lim	2019-yil 12-son "Innovatsion ta'lim dasturi"	Maktab va oliy ta'lim muassasalarida raqamli tizim joriy etildi
Madaniyat	2020-yil 3-son "Milliy madaniyatni qo'llab-quvvatlash"	Madaniyat va san'at muassasalari rivojlantirildi

Natijalar shuni ko'rsatadiki, uchinchi renessans O'zbekistonda barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, siyosiy islohotlar, madaniy yangilanish va ta'lim tizimi modernizatsiyasini ta'minlamoqda.

XULOSA

Uchinchi renessans O'zbekistonning yangi rivojlanish bosqichi bo'lib, uning har bir yo'nalishi amaliy natijalar bilan ifodalanadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev siyosati

bu jarayonda asosiy vosita sifatida namoyon bo'lmogda. Iqtisodiy sohada investitsiyalar va sanoat rivoji, siyosiy sohada qonun ustuvorligi va boshqaruv samaradorligi, madaniyat va ma'naviyat sohasida milliy qadriyatlarni rivojlantirish hamda ta'lim sohasida innovatsion metodlarni joriy etish uchinchi renessansning asosiy komponentlarini tashkil qiladi.

Shuningdek, uchinchi renessansning samarasi bilan bog'liq bir qancha ko'rsatkichlar aniqlandi: iqtisodiy o'sish sur'ati, ish o'rinlari soni, yoshlar va ijtimoiy faollikning oshishi, madaniy va ilmiy salohiyatning rivojlanishi. Shu bilan birga, uzoq muddatli rivojlanish uchun davlat siyosatining barqarorligi, investitsiyalarni jalb qilish va kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish zarur.

Natijada, uchinchi renessans O'zbekistonni global maydonda mustahkam o'rin egallashga, xalqaro miqyosda raqobatbardosh va innovatsion davlatga aylanishga yo'naltiradi. Prezident siyosati bu jarayonda boshqaruvchi kuch sifatida xalqning ishonchini oshiradi va har bir yo'nalishda real natijalarni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh. Prezident nutqlari va farmonlari 2017-2023. – T.: O'zbekiston, 2023. – 112-b.
2. Xodjiev M. O'zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. – T.: Fan, 2018. – 125-b.
3. Raxmonov Sh. Davlat boshqaruvi va siyosiy islohotlar. – T.: Fan, 2020. – 98-b.
4. Tashkent International Economic Forum Reports 2019-2022. – T.: TIF, 2022. – 45-b.
5. World Bank. Uzbekistan Economic Update, 2021. – Washington, 2021. – 67-b.
6. United Nations Development Programme (UNDP) Uzbekistan Reports, 2020. – T.: UNDP, 2020. – 54-b.
7. Qodirov A. Mahalliy boshqaruvning modernizatsiyasi. – T.: TDIU, 2019. – 102-b.